

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Лісова меліорація» Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 205 Лісове господарство Освітня програма «Лісове господарство»</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	перший (бакалаврський)
<p>Компонент освітньої програми:</p>	обов'язковий
<p>Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин</p>	4 кредити /120 годин
<p>Семестр</p>	7
<p>Форма контролю</p>	екзамен
<p>Мова викладання</p>	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Левандовська Світлана Миколаївна Посада: доцент кафедри лісового господарства Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат біологічних наук https://orcid.org/0000-0002-8485-6134 https://scholar.google.com.ua/citations?user=0UBO5TQAAAAAJ&hl=uk Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: svtmzel@gmail.com</p>
<p>Опис дисципліни</p>	<p>На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч.: аудиторних – 56 години (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 64 годин.</p>
<p>Передумови для вивчення дисципліни</p>	<p>Освітній компонент «Лісова меліорація» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Лісове ґрунтознавство», «Дендрологія», «Механізація лісогосподарських робіт», «Лісові культури», «Лісівництво».</p>
<p>Мета вивчення дисципліни</p>	<p>Курс спрямовано на набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь і навичок, які сприятимуть формуванню комплексних знань про роль і значення спеціальних видів лісових захисних насаджень у системі екологічної оптимізації та поліпшення стану навколишнього природного середовища.</p>
<p>Формат дисципліни</p>	<p>Для денної форми навчання – формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i>, сервісів <i>ZOOM</i>, <i>Google Meet</i>, мобільних додатків.</p>
<p>Компетентності відповідно до</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі</p>

<p>Стандарту вищої освіти</p>	<p>навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.</p> <p>ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 7. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК 1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.</p> <p>ФК 5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.</p> <p>ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти</p>	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.</p> <p>ПРН 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії і принципи ведення лісового господарства для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників деревостанів, продуктивності, стану насаджень та довкілля; стану мисливських тварин та їх кормової бази.</p> <p>ПРН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля; стану мисливських тварин та їх кормової бази; робити аргументовані висновки.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p> <p>ПРН 15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи захисного лісорозведення</p> <p>Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Вступ. Досвід захисного лісорозведення. Сучасний стан та перспективи розвитку лісової меліорації в Україні (14 год.).</p> <p>Тема 1.2. Загальні відомості про ерозію ґрунтів. Особливості систем захисту ґрунтів від ерозії (18 год.).</p> <p>Тема 1.3. Агролісомеліоративне та ерозійне районування території України (22 год.).</p>

	<p align="center">Змістовий модуль 2. Організація та функціонування систем захисних лісових насаджень</p> <p>Тема 2.1. Полезахисне лісорозведення (18 год.).</p> <p>Тема 2.2. Протиерозійні лісові насадження (16 год.).</p> <p>Тема 2.3. Лісомеліорація пісків. Лісомеліоративні насадження спеціального призначення (16 год.).</p> <p>Тема 2.4. Лісомеліоративні насадження на порушених землях (16 год.).</p>
<p align="center">Методи навчання</p>	<p>Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; практичні та науково-дослідні завдання індивідуальні або в групах; доповіді; презентації; есе.</p>
<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Середовище в аудиторії – дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять – відповідно до графіка консультацій викладача. • Порушення принципів академічної доброчесності – підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання – підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі екзамена за результатами поточного та рубіжного контролю і передбачає обов’язкову присутність студентів. Результати екзамена оприлюднюються в електронному журналі академічної групи. Поточний та рубіжний контроль здійснюють за десятибальною шкалою. Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30, модульний контроль – 10, екзамен – 30. • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_osvita_2024.pdf.
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p align="center"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Левандовська С.М., Хрик В.М. Лісова меліорація: методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство». Біла Церква: БНАУ, 2024. 114 с. <i>Наукова бібліотека БНАУ.</i> 2. Лісові меліорації: практикум–навчальний посібник/ за ред В.Ю. Юхновського. К.: Кондор-видавництво, 2015. 232 с. <i>Наукова бібліотека БНАУ.</i> 3. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. Лісові меліорації. Підручник / За ред. В.Ю. Юхновського. К. : Аграрна освіта, 2010. 282 с. <i>Система Е-навчання БНАУ.</i> 4. Роговський С.В., Василенко І.Д., Черняк В.М., Хрик В.М. Агролісомеліорація: практикум. Навчальний посібник. К.: Фітосоціоцентр, 2011. 292 с. <i>Система Е-навчання БНАУ.</i> 5. Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. Агролісомеліорація: підручник. К.: Кондор, 2012. 372 с. <i>Наукова бібліотека БНАУ.</i> <p align="center"><u>Допоміжна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Левандовська С.М., Олешко О.Г. Екологічна структура живого

- надґрунтового покриву полезахисних насаджень Білоцерківського національного аграрного університету. *Лісівнича освіта і наука: стан, проблеми та перспективи розвитку*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (м. Малин, 25 березня 2021 р.). Малин, 2021. С. 152–155. URL: <http://rep.btsau.edu.ua/mydspace>
2. Лісовий Кодекс України. URL: <http://surl.li/ntkdfdf>
3. Про затвердження Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення: постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 650. URL: <https://surl.li/jqolga>
4. Про меліорацію земель: Закон України Відомості Верховної Ради України. 2000. № 11. Ст. 90. URL: <https://surl.li/tyrrzc>
5. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-derzhavnoyi-strategiy-a1777r>
6. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
7. Хрик В.М., Левандовська С.М. Сучасний стан протиерозійних соснових насаджень Придніпровського Правобережного Лісостепу. *Агробіологія*. Біла Церква, 2023. 2. С. 205–214. DOI: 10.33245/2310-9270-2023-179-1-205-214
8. Юхновський В.Ю., Хрик В.М., Малюга В.М., Тупчій О.М., Левандовська С.М., Ситник О.С. Агрохімічні властивості ґрунтів у системах полезахисних лісових смуг і насаджень орно-польового агролісівництва. *Агроекологічний журнал*. Київ, 2025. № 1. С. 85–96. DOI:10.33730/2077-4893.1.2025.327096
9. Beesley J., Slater H., Barsoum N., Broome A., Watts K. The management and creation of woodland for biodiversity and wider environmental benefits. 2025. 16 p. URL: <https://surl.li/gejdij>
10. Maliuha, V., Khryk, V., Yukhnovskiy, V., Minder, V., Levandovska, S., Kimeichuk, I., Brovko, F., Urliuk, Y. Erosion control properties of self-seeded forests that appeared in forestless areas of ravine-gully systems. *Forestry Studies*. Metsanduslikud Uurimused. Vol. 77, 2022. P. 56–66. DOI : 10.2478/fsmu-2022-0012/
11. Raskin B., Osborn S. The Agroforestry Handbook. Agroforestry for the UK. 2019. 151 p. URL: <https://surl.li/pjxors>
12. Staton T., Beauchamp K., Broome A., Breeze T. Tree Species Guide for UK Agroforestry Systems. *University of Reading*. 2024. URL: <https://surl.li/rnyjgu>
13. Yukhnovskiy V., Polishchuk O., Lobchenko G., Khryk V., Levandovska S. Aerodynamic properties of windbreaks of various designs formed by thinning in central Ukraine. *Agroforestry Systems*. 2020. URL: <https://doi.org/10.1007/s10457-020-00503-8>

Адреси сайтів в INTERNET

1. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://surl.li/ubfcng>
2. ДП «Ліси України». URL: <https://e-forest.gov.ua/>
3. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/>
4. Лісовий журнал. URL: <https://surl.li/dckmua>
5. Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ. URL: <https://library.btsau.edu.ua/>

6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
7. Товариство лісівників України. URL: <https://tlu.kiev.ua/>
8. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: <https://doaj.org/>
9. Forest Research. URL: <https://www.forestresearch.gov.uk/about-us/who-we-are/>
10. Google Scholar. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>.
11. Journal of Forestry Research. URL: <https://link.springer.com/journal/11676>
12. PEFC. URL: <https://www.pefc.org>
13. ResearchGate. URL: <https://www.researchgate.net/>
14. SpringerLink. URL: <https://link.springer.com/>
15. Sustainable development goals. URL: <https://sdgs.un.org/goals>